

Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna zakłada przebadanie efektywności projektu z punktu widzenia całego społeczeństwa, (w odróżnieniu od analizy finansowej, która również bada efektywność projektu – za pomocą wskaźników FNPV i FRR – jednakże w węższym ujęciu, poprzez stosowanie podejścia od strony finansów projektu i/lub podmiotu wdrażającego). Polega ona na ustaleniu wskaźników efektywności ekonomicznej projektu (ENPV, ERR, B/C) i posługuje się wartościami ekonomicznymi, czyli odzwierciedlającymi wartości, jakie społeczeństwo byłoby gotowe zapłacić za dany produkt lub usługę. Wycenia ona wszystkie czynniki zgodnie z ich wartością użytkową lub kosztem alternatywnym dla społeczeństwa⁴⁰.

Analiza ekonomiczna, podobnie jak analiza finansowa, prowadzona jest za pomocą metody DCF (ang. Discounted Cash Flow – metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych). Należy prowadzić ją jednak **w cenach stałych** stosując stopę dyskonta na poziomie **5%**⁴¹. Ponieważ analiza ekonomiczna jest prowadzona na podstawie wykonanej wcześniej analizy finansowej, należy utrzymać wszystkie pozostałe założenia (przede wszystkim makroekonomiczne oraz dotyczące okresu odniesienia). Szczegółowe wytyczne dotyczące prowadzenia analizy ekonomicznej (w tym dla poszczególnych sektorów) zawiera Przewodnik AKK. Poniżej zaprezentowano jedynie podstawowe informacje i wymagania.

Procedurę przeprowadzenia analizy ekonomicznej w analizie wariantów należy rozpocząć od przeprowadzenia analizy finansowej dla każdego z analizowanych wariantów w zakresie koniecznym do obliczenia wskaźników efektywności finansowej. W celu umożliwienia przeprowadzenia oceny projektu ze społecznego punktu widzenia koryguje się następnie przepływy pieniężne określone w analizie finansowej o⁴²:

- efekty zewnętrzne,
- efekty fiskalne,
- przekształcenie cen rynkowych w ceny rozrachunkowe.

Efekty zewnętrzne stanowią koszty lub korzyści generowane przez projekt, przenoszone na podmioty trzecie niezależnie od ich woli bez odpowiedniej rekompensaty pieniężnej. Każda inwestycja, oprócz efektów finansowych w postaci m. in. przychodów i kosztów, powstających za pośrednictwem mechanizmu rynkowego, implikuje również tzw. efekty zewnętrzne

⁴⁰ Por. Wytyczne MIIR, str. 6 i 7.

⁴¹ Por. ibidem.

⁴² Por. ibidem, str. 46.

niepieniężne – pozytywne i negatywne – które nazywane są również korzyściami i kosztami zewnętrznymi⁴³. Są to efekty odczuwane przez otoczenie projektu i nie związane z żadnymi rekompensatami. Przykładem **kosztu zewnętrznego** może być zwiększenie zanieczyszczenia powietrza wskutek budowy nowej drogi, **korzyści zewnętrznej** – zmniejszenie ilości wypadków drogowych wskutek zastąpienia transportu kołowego przez szynowy czy zmniejszenie ilości zachorowań dzięki poprawie jakości wody pitnej.

Ponieważ w analizie ekonomicznej projekt oceniany jest z punktu widzenia społeczeństwa, należy uwzględnić w niej efekty zewnętrzne, które nie są brane pod uwagę przy analizie finansowej. Dokonując oszacowania efektów zewnętrznych należy każdy z nich opisać, skwantyfikować w jednostkach naturalnych, po czym oszacować wartość pieniężną.

Niektóre efekty zewnętrzne nie dają się wyrazić w pieniądzu (np. z powodu zbyt wysokich kosztów badań szacunkowych lub braku metod ekonomicznej wyceny danego efektu). W takim przypadku ważne jest, aby dokładnie opisać takie efekty oraz wyraźnie zaznaczyć, iż nie zostały one uwzględnione przy obliczaniu wskaźników analizy ekonomicznej. Jeżeli to możliwe, należy skwantyfikować je w jednostkach naturalnych⁴⁴.

Dla wybranych sektorów i podsektorów przy identyfikacji efektów zewnętrznych projektów, należy skorzystać z listy potencjalnych korzyści gospodarczych opracowanej przez Komisję Europejską. Prezentuje ją tabela 2. Również dla pozostałych sektorów może stanowić ona źródło do przemyśleń nt. możliwych do zidentyfikowania efektów zewnętrznych.

Tabela 2. Główne korzyści zewnętrzne w niektórych sektorach.

Sektor	Korzyści zewnętrzne
Zaopatrzenie w wodę i usługi sanitarne	<ul style="list-style-type: none"> • lepszy dostęp do wody pitnej i usług z zakresu oczyszczania ścieków pod względem dostępności, niezawodności i jakości usługi; • poprawa jakości wody pitnej; • poprawa jakości wód powierzchniowych i zachowanie usług ekosystemowych ze względu na redukcję zanieczyszczeń; • oszczędności kosztów związanych z zasobami zarówno po stronie producentów, jak i klientów; • poprawa zdrowia; • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

⁴³ Por. ibidem, str. 12.

⁴⁴ Por. ibidem, str. 46 i 47.

Sektor	Korzyści zewnętrzne
Gospodarowanie odpadami	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie zagrożeń dla zdrowia i środowiska (zmniejszone zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb); • zmniejszenie powierzchni składowisk i kosztów związanych z prowadzeniem składowisk (w odniesieniu do zakładów przetwarzania odpadów); • odzyskiwanie materiałów i energii oraz wytwarzanie kompostu (unikanie kosztów związanych z alternatywną produkcją/wytwarzaniem, w tym efektów zewnętrznych); • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (tj. CO₂, CH₄); • zmniejszenie uciążliwości, hałasu i nieprzyjemnych zapachów.
Energia	<p><i>Projekty dotyczące zwiększenia wydajności energetycznej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oszczędność energii (wyrażona przez wartość ekonomiczną energii, w tym efekty zewnętrzne); • zwiększenie komfortu; • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i gazów innych niż cieplarniane. <p><i>Projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • obniżenie kosztów energii w odniesieniu do zastępczego źródła energii np. poprzez przeniesienie alternatywnych paliw kopalnych (wyrażone przez wartość ekonomiczną energii generowaną przez alternatywne źródła energii, w tym efekty zewnętrzne, w przypadku których istnieje prawdopodobieństwo przeniesienia); • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. <p><i>Sieci energetyczne/gazowe i infrastruktura:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost i dywersyfikacja dostaw energii (wartość rosnących dostaw gazu/ elektryczności, w tym efektów zewnętrznych); • zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności dostaw energii (zmniejszenie zakłóceń w dostawach); • zmniejszenie kosztów energii w odniesieniu do zastępczego źródła energii; • integracja rynkowa: zróżnicowanie nadwyżek wynikających ze skutków wyrównania cen w różnych miejscach (w odniesieniu do przesyłu) lub w różnym czasie (w odniesieniu do magazynowania); • poprawa wydajności energetycznej; • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i gazów innych niż cieplarniane.
Drogi, koleje, transport publiczny	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie kosztów ogólnych (w odniesieniu do przemieszczania towarów/ludzi): <ul style="list-style-type: none"> - oszczędność czasu, - oszczędność kosztów eksploatacji pojazdów, - oszczędności na wypadkach; • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych ; • zmniejszenie emisji gazów innych niż cieplarniane (tj. lokalnych skutków zanieczyszczenia powietrza); • zmniejszenie emisji hałasu (np. niektóre projekty miejskie).
Lotniska, porty morskie, transport intermodalny	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie kosztów ogólnych (w odniesieniu do przemieszczania towarów/ludzi): <ul style="list-style-type: none"> - oszczędność czasu, - oszczędność kosztów eksploatacji pojazdów; • poprawa jakości usług (np. zapewnienie bramek na lotniskach); • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych; • zmniejszenie emisji gazów innych niż cieplarniane; • zmniejszenie emisji hałasu.
Badania i innowacje	<ul style="list-style-type: none"> • korzyści dla przedsiębiorstw (tworzenie firm typu spin-off i nowych przedsiębiorstw, rozwój nowych/lepszych produktów i procesów, rozpowszechnianie wiedzy); • korzyści dla naukowców i studentów (nowe badania, kształtowanie kapitału ludzkiego, rozwój kapitału społecznego); • korzyści dla społeczeństwa (zmniejszenie ryzyka dla środowiska naturalnego, zmniejszenie ryzyka dla zdrowia, skutki kulturalne dla odwiedzających).
Sieci szerokopasmowe	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności usług cyfrowych, w tym e-handlu, dla obywateli i przedsiębiorstw i poprawa jakości tych usług; • zwiększenie dostępności usług cyfrowych, w tym e-administracji i e-zdrowia, dla administracji publicznej i poprawa jakości tych usług.

Źródło: Załącznik III do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r., tabela 1.

Efekty fiskalne biorą się ze stosowania przez państwo różnych instrumentów o charakterze podatkowym w celu redystrybucji dochodów między członkami społeczeństwa. Do kategorii tej zaliczyć można podatki, cła, opłaty, zasiłki dla bezrobotnych, pomoc społeczną, itd. Ponieważ dokonujemy oceny z punktu widzenia całego społeczeństwa, nie zaś podmiotu (podmiotów) wdrażającego projekt,

redystrybucja dochodów traci na znaczeniu (np. nie jest istotne, że operator przedmiotu inwestycji płaci podatek dochodowy, ponieważ będzie on przekazany za pośrednictwem państwa innym członkom społeczeństwa).

Uwzględnienie efektów fiskalnych w analizie polega na skorygowaniu następujących pozycji⁴⁵:

- Odliczenie podatków pośrednich od cen nakładów i produktów (np. podatku akcyzowego, czy podatku VAT, który w analizie finansowej jest uwzględniany w cenach, pod warunkiem, że nie podlega zwrotowi).
- Odliczenie subwencji i wpłat, mających charakter wyłącznie przekazu pieniężnego – tzw. "czyste" płatności transferowe na rzecz osób fizycznych (np. płatności z tytułu ubezpieczeń społecznych).
- Doliczeniu do cen nakładów objętych analizą podatków bezpośrednich.
- Uwzględnieniu w cenie tych konkretnych podatków pośrednich / subwencji / dotacji, które mają za zadanie zmienić efekty zewnętrzne. Jednakże należy pamiętać, aby w trakcie analizy nie liczyć ich podwójnie (przykładowo jako podatek włączony do danej ceny oraz jako szacunkowy zewnętrzny koszt środowiskowy).

Ceny rozrachunkowe (ukryte – ang. *shadow prices*): alternatywny koszt dóbr, który zazwyczaj różni się od cen rynkowych i od wysokości regulowanych taryf. Użycie cen rozrachunkowych w ramach analizy ekonomicznej projektu pozwala ująć w bardziej adekwatny sposób rzeczywiste koszty i rzeczywiste korzyści dla społeczeństwa⁴⁶.

Przekształcenie cen rynkowych w ceny rozrachunkowe (kalkulacyjne) polega na uwzględnieniu czynników, które powodują, że ceny nakładów i produktów projektu są inne niż w warunkach równowagi konkurencyjnej (tj. skutecznego rynku). Do tych czynników należą m. in. niedoskonałości rynku, monopole, bariery handlowe, regulacje w zakresie prawa pracy, niepełna informacja, itp. Przeliczenie cen rynkowych na rozrachunkowe ma na celu zapewnienie, że te ostatnie będą odzwierciedlały koszt alternatywny wkładu w projekt oraz gotowość klienta do zapłaty za produkt końcowy⁴⁷. Ceny rozrachunkowe oblicza się poprzez zastosowanie do cen finansowych czynników konwersji.

Szczególnym przypadkiem, zazwyczaj wymagającym korekty jest zjawisko **wynagrodzenia ukrytego**. Jest to wynagrodzenie odzwierciedlające rzeczywisty alternatywny koszt pracy o poziomie innym (na ogół niższym) niż wynagrodzenie obserwowane w gospodarce (tzw. wynagrodzenie

⁴⁵ Por. ibidem, str. 46.

⁴⁶ Ibidem, str. 10.

⁴⁷ Por. ibidem, str. 47.

finansowe). Różnice między wynagrodzeniem finansowym a wynagrodzeniem ukrytym powodowane są zniekształceniami rynku pracy (takimi jak płace minimalne, świadczenia z tytułu bezrobocia, etc). Podobnie jak w przypadku innych dóbr, również w przypadku wynagrodzeń, gdy ceny (oraz wynagrodzenia) obserwowane na rynku nie odzwierciedlają cen rozrachunkowych (wynagrodzeń ukrytych), należy je odpowiednio skorygować, w szczególności poprzez zastosowanie odpowiednich czynników konwersji. Szczegółowe sposoby postępowania zostały przedstawione w Przewodniku AKK⁴⁸.

Po skorygowaniu przepływów pieniężnych projektu o efekty fiskalne i zewnętrzne oraz przekształceniu cen rynkowych na rozrachunkowe można przystąpić do obliczenia wskaźników ekonomicznej efektywności projektu.

- ENPV czyli ekonomicznej wartości bieżącej projektu,
- ERR czyli ekonomicznej stopy zwrotu,
- wskaźnika B/C, będącego relacją korzyści do kosztów.

Ekonomiczna bieżąca wartość inwestycji netto (ENPV) jest różnicą zdyskontowanych wszystkich korzyści i kosztów związanych z inwestycją (tj. strumieni finansowych skorygowanych o efekty zewnętrzne i fiskalne oraz poddanych przekształceniu z cen rynkowych na rozrachunkowe)⁴⁹.

$$ENPV = \sum_{i=0}^n \frac{S_i}{(1+r)^i} = \frac{S_0}{(1+r)^0} + \frac{S_1}{(1+r)^1} + \dots + \frac{S_{n-1}}{(1+r)^{n-1}} + \frac{S_n}{(1+r)^n}$$

Gdzie:

S_i – saldo strumieni ekonomicznych generowanych przez projekt w roku i ,

n – liczba lat okresu analizy (okresu odniesienia) pomniejszona o 1,

r – przyjęta stopa dyskontowa.

Ekonomiczna wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji (ERR) jest stopą dyskontową, przy której wskaźnik ENPV jest równy zero⁵⁰.

$$0 = \sum_{i=0}^n \frac{S_i}{(1+ERR)^i}$$

Gdzie:

S_i – saldo strumieni ekonomicznych generowanych przez projekt w roku i ,

n – liczba lat okresu analizy (okresu odniesienia) pomniejszona o 1.

⁴⁸ Por. ibidem.

⁴⁹ Por. ibidem, str. 47 i 70.

⁵⁰ Por. ibidem, str. 47 i 71.

Wskaźnik korzyści/koszty (B/C) jest stosunkiem sumy zdyskontowanych korzyści ekonomicznych do sumy zdyskontowanych kosztów ekonomicznych generowanych w okresie odniesienia⁵¹.

$$B/C = \frac{\sum_{i=0}^n \frac{B_i}{(1+r)^i}}{\sum_{i=0}^n \frac{C_i}{(1+r)^i}} = \frac{\frac{B_0}{(1+r)^0} + \frac{B_1}{(1+r)^1} + \dots + \frac{B_{n-1}}{(1+r)^{n-1}} + \frac{B_n}{(1+r)^n}}{\frac{C_0}{(1+r)^0} + \frac{C_1}{(1+r)^1} + \dots + \frac{C_{n-1}}{(1+r)^{n-1}} + \frac{C_n}{(1+r)^n}}$$

Gdzie:

B_i – strumień korzyści ekonomicznych generowanych przez projekt w roku i ,

C_i – strumień kosztów ekonomicznych generowanych przez projekt w roku i ,

n – liczba lat okresu analizy (okresu odniesienia) pomniejszona o 1,

r – przyjęta stopa dyskontowa.

Dla potrzeb analizy opcji wystarczające jest badanie wskaźnika B/C, pozostałych wskaźników używa się w analizie kosztów i korzyści (rozdział III.5).

Wskaźnik ENPV wykazuje ekonomiczną opłacalność inwestycji, gdy kształtuje się powyżej zera. Wskaźnik B/C natomiast – gdy jest większy od jedności. W przeciwnym razie koszty ekonomiczne projektu przewyższają jego korzyści ekonomiczne, co świadczy o ekonomicznej nieopłacalności inwestycji. Graniczną wartością dla wskaźnika ERR (podobnie jak dla FRR/C) jest natomiast przyjęta stopa dyskontowa⁵².

Co do zasady, każdy projekt, który nie wykazuje opłacalności ze społecznego punktu widzenia, czyli osiąga ujemne ENPV, ERR niższe od stopy dyskontowej i/lub B/C niższe od jedności, nie powinien uzyskać dofinansowania. Projekt wykazujący ujemną zyskowność korzysta bowiem ze zbyt wielu zasobów w celu osiągnięcia zbyt skromnych korzyści. Z perspektywy UE udzielenie dotacji projektowi o niskich korzyściach społecznych (niższych niż koszty społeczne) oznacza konieczność przekierowania środków, które mogłyby być wykorzystane w bardziej efektywny sposób⁵³.

Należy zaznaczyć, iż istnieje szereg korelacji między pozostałymi analizami zawartymi w studium wykonalności a analizą efektywności kosztowej lub analizą ekonomiczną.

⁵¹ Por. ibidem.

⁵² Por. ibidem, str. 47 i 48.

⁵³ Por. Przewodnik AKK, wersja anglojęzyczna, Komisja Europejska, grudzień 2014 r., str. 55.

W przypadku analizy efektywności kosztowej bardzo często efekt inwestycji reprezentowany jest przez produkt lub usługę oferowaną odpłatnie lub nieodpłatnie grupom docelowym. Wówczas dla określenia miary rezultatu kluczowe będą wyniki analizy popytu (rozdział II.2.2). Szacunki nakładów inwestycyjnych oraz kosztów operacyjnych będą (dla wariantu optymalnego) również przedmiotem zainteresowania analizy finansowej. Dlatego konieczne jest zachowanie wewnętrznej spójności analiz w tym zakresie. Możliwe i wskazane jest zatem aby nakłady inwestycyjne i odtworzeniowe oraz koszty operacyjne planować tylko jeden raz w całym opracowaniu (np. w ramach omawianej właśnie analizie rozwiązań technologicznych prowadzonej metodą analizy efektywności kosztowej), a w pozostałych miejscach (np. w rozdziałach III.4.2.1 czy III.4.2.3) jedynie odwoływać się do odpowiedniego miejsca. Powyższa praktyka powinna być stosowana również przy wystąpieniu innych, podobnych sytuacji.

Przy stosowaniu analizy ekonomicznej korelacje z analizą finansową są jeszcze mocniejsze, jest ona bowiem oparta o jej wyniki. Przy jej stosowaniu również konieczna jest dbałość o zachowanie spójności poszczególnych analiz.

II.3. Opis projektu i plan realizacji

Projekt (projekt inwestycyjny) – przedsięwzięcie inwestycyjne zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, posiadające określony początek i koniec realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI – fundusze przeznaczone na realizację polityki spójności, wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybołówstwa w perspektywie finansowej 2014 – 2020)⁵⁴.

Projekt powinien stanowić samodzielną jednostkę analizy. Oznacza to, że powinien on obejmować wszystkie zadania inwestycyjne, które sprawiają, że efektem realizacji projektu jest stworzenie w pełni funkcjonalnej infrastruktury, bez konieczności realizacji dodatkowych zadań inwestycyjnych nie uwzględnionych w projekcie. Jeśli okazałoby się, że przedmiotowy projekt nie spełnia powyższego warunku (np. jest tylko jedną z faz większego przedsięwzięcia i nie może funkcjonować jako samodzielną jednostką), wówczas należy rozszerzyć przedmiot analizy o dodatkowe zadania inwestycyjne, które będą rozpatrywane całościowo, jako jeden projekt. Na przykład, jeżeli brak jest dróg dojazdowych do składowiska odpadów, nie może ono funkcjonować. W takim przypadku należy połączyć budowę składowiska oraz dróg dojazdowych w jeden projekt. Z drugiej strony, należy pamiętać, aby w sztuczny sposób nie rozszerzać zakresu projektu poprzez uwzględnianie zadań inwestycyjnych, które nie mają wpływu na zapewnienie operacyjności tego projektu (czyli umożliwienie

⁵⁴ Wytyczne MiIR, str. 13 i 15.

jego funkcjonowania jako samodzielnej jednostki), a ponadto mogą stanowić samodzielną jednostkę analizy, zaś ich cele nie są bezpośrednio powiązane z celami projektu. Unikać należy również sztucznego dzielenia projektów, w celu zmniejszenia wartości nakładów inwestycyjnych tak, aby projekt mógł zostać zgłoszony do dofinansowania w danym działaniu RPO-L2020 (dotyczy działań i typów projektów, dla których w SzOOP RPO-L2020 określono maksymalną wartość projektu)⁵⁵.

II.3.1. Tytuł projektu

Tytuł projektu to krótka nazwa dla całego przedsięwzięcia jednoznacznie wskazująca zakres inwestycji oraz miejsce jej realizacji. Jeżeli projekt jest jednym z etapów większego przedsięwzięcia, fakt ten należy również zaznaczyć w tytule przez dopisanie numeru etapu inwestycji.

II.3.2. Miejsce realizacji

Beneficjent zobowiązany jest jednoznacznie określić, w którym miejscu realizowany będzie projekt. Należy w tym celu podać nazwę powiatu i gminy, ewentualnie wszystkich powiatów i gmin, na terenie których będzie miała miejsce inwestycja. Jeśli to możliwe, należy wskazać dokładny adres (miejscowość, ulica i numer) oraz numery działek. Beneficjent może w tym miejscu przedstawić również mapy wskazujące ogólną lokalizację inwestycji oraz wskazać załączniki do wniosku o dofinansowanie lub studium wykonalności zawierające mapy szczegółowe.

Beneficjent powinien wyraźnie zaznaczyć, czy projekt realizowany będzie na obszarze miejskim czy wiejskim. Ponadto należy określić, czy inwestycja jest zlokalizowana na obszarze sieci Natura 2000⁵⁶ oraz czy miejsce realizacji projektu posiada inne specyficzne cechy (szczególnie te, które mogą wpływać na kształt pozostałych analiz prezentowanych w studium wykonalności), np.:

- obszar zdegradowany, zidentyfikowany w Programie Rewitalizacji,
- specjalna strefa ekonomiczna,
- park naukowo – technologiczny,
- park narodowy, park krajobrazowy,
- inne.

⁵⁵ Por. Wytyczne MliR, str. 23 oraz Przewodnik AKK, wersja anglojęzyczna, Komisja Europejska, grudzień 2014 r., str. 21, 22 i 24.

⁵⁶ Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.UE z dnia 24.04.1979 r., nr L 103/1); Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.92.206.7); Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r., nr 92, poz. 880 z późn. zm.); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r., w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., nr 25, poz. 133 z późn. zm).

II.3.3. Zakres rzeczowy inwestycji

Zakres rzeczowy inwestycji to szczegółowy opis tego, co będzie się działo w ramach projektu, w szczególności nabycie nieruchomości, robót budowlanych, wyposażenia, urządzeń, usług i produktów.

Wszystkie elementy składające się na zakres rzeczowy inwestycji powinny być pogrupowane w logiczny sposób. Głównymi kategoriami mogą być na przykład: prace przygotowawcze, nabycie nieruchomości, roboty budowlane, zakup wyposażenia, promocja.

Dobłą praktyką jest zachowanie zgodności w zakresie określenia kategorii projektu w opisie zakresu rzeczowego inwestycji, harmonogramu projektu (rozdział II.3.3) oraz nakładów inwestycyjnych (rozdział III.4.2.1).

W tym miejscu nie należy podawać, ile poszczególne roboty, usługi czy dostawy będą kosztować (czyli jak wysokie będą nakłady inwestycyjne). Należy natomiast każdy wydatek dokładnie opisać i uzasadnić. Opis powinien być jak najbardziej precyzyjny, wskazywać ilość i jakość poszczególnych produktów i usług, zawierać główne parametry. W szczególności należy zapewnić przedstawienie przedmiotu przedsięwzięcia wraz z podaniem podstawowych parametrów technicznych, przy szczególnym zwróceniu uwagi na parametry ilościowe (np. długość sieci kanalizacyjnej, powierzchnia użytkowa i kubatura budynku, ilość kondygnacji, powierzchnia nieruchomości, etc).

Bardzo ważne jest wyczerpujące uzasadnienie zakresu rzeczowego projektu (można odwołać się do wyników innych analiz w studium wykonalności, w tym analizy problemów, celów oraz wariantów) oraz wszystkich kosztów w taki sposób, aby oceniający nie miał żadnych wątpliwości, że są one niezbędne dla powodzenia projektu. Zadaniem wnioskodawcy jest też rozróżnienie kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych. Należy wyraźnie zaznaczyć, które elementy zakresu rzeczowego inwestycji odnoszą się do tych dwóch kategorii. Szczegółowe zasady kwalifikowalności można odnaleźć w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 - 2020⁵⁷ oraz w odpowiednich przepisach prawnych wprowadzających typ pomocy, którym ma być objęty dany projekt (dotyczy w szczególności projektów objętych pomocą publiczną, dla których w treści SzOOP RPO-L2020 wskazano odpowiednie podstawy prawne). Niezależnie od powyższego, IZ RPO-L2020 może wskazać dodatkowe warunki kwalifikowalności wydatków w wytycznych

⁵⁷ Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 10 kwietnia 2015 r., MII/R/H 2014-2020/12(01)/04/2015/.

programowych instrukcjach szczegółowych, regulaminie konkursu lub w dokumentacji dotyczącej projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym⁵⁸.

Jedną z kategorii opisywanych w niniejszym rozdziale powinna być **promocja projektu**. Beneficjent realizujący inwestycję współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej (UE) zobowiązany jest zapewnić odpowiednią promocję projektu. Wymagania dotyczące działań określają Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności oraz Księga identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020⁵⁹. Należy przedstawić planowane działania promocyjne i wykazać ich zgodność z wymogami wynikającymi z wyżej wymienionych dokumentów.

II.3.4. Harmonogram realizacji

Harmonogram realizacji pokazuje, ile czasu będą trwały poszczególne etapy realizowane w ramach projektu, kiedy się mają rozpocząć, a kiedy zakończyć. Ilustruje też, w jakiej kolejności będą następowały kolejne etapy. Jest to szczególnie ważne w przypadku takich etapów, które nie mogą się rozpocząć, jeśli wcześniej nie zostaną zakończone inne.

Harmonogram realizacji tworzy się na podstawie zakresu rzeczowego inwestycji przedstawionego w rozdziale II.3.3 studium wykonalności. Dla każdej pozycji wymienionej w zakresie rzeczowym inwestycji należy określić (z dokładnością co do kwartału) jej czas trwania (najczęściej będzie to okres od podpisania umowy z dostawcą / wykonawcą, ewentualnie wpłaty zaliczki do podpisania protokołu odbioru lub zapłaty faktury). Każdą pozycję omówioną w poprzednim rozdziale można również rozbić na stosowne podpozycje (np. przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, dostawa, instalacja, etc). W celu prezentacji harmonogramu należy posłużyć się wykresem Gantta, który w graficzny sposób ilustruje poszczególne etapy realizacji projektu. W harmonogram realizacji projektu nie wpisuje się wysokości poszczególnych kosztów. Planując harmonogram realizacji projektu trzeba uwzględnić czas niezbędny na przeprowadzenie wyboru dostawców i wykonawców zgodnie z Prawem zamówień publicznych⁶⁰ lub wg innych procedur. Okresy, w których realizowane będą procedury zakupowe należy ująć jako pierwsze działania w ramach poszczególnych etapów. Planując harmonogram realizacji inwestycji należy również pamiętać o ograniczeniach dotyczących okresu kwalifikowalności wydatków (jeżeli dany wydatek ma mieć

⁵⁸ Por. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 - 2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 10 kwietnia 2015 r., MliR/H 2014-2020/12(01)/04/2015/, str. 26 i 27.

⁵⁹ W momencie opracowywania niniejszej instrukcji, oba dokumenty znajdowały się w opracowaniu. Docelowo będą one dostępne (podobnie jak wszystkie informacje dotyczące obowiązków informacyjnych i promocyjnych) na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/zasady-promocji-i-oznakowania-projektow/ oraz stronie internetowej IZ RPO-L2020 (www.rpo.lubuskie.pl). Obowiązki informacyjne spoczywające na Beneficjencie regulować będzie również umowa o dofinansowanie projektu.

⁶⁰ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 wraz z późn. zm).

charakter kwalifikowalny powinien być ponoszony w okresie przewidzianym w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków)⁶¹. Przykładowy harmonogram Gantta prezentuje tabela 3.

Harmonogram realizacji musi być zgodny z planem nakładów inwestycyjnych (rozdział III.4.2.1 – nie należy planować ponoszenia nakładów inwestycyjnych poza okresem realizacji danego etapu wynikającym z harmonogramu), zakresem rzeczowym inwestycji (rozdział II.3.3 – każdy element projektu musi być uwzględniony w harmonogramie), z planem dotyczącym zamówień publicznych (rozdział III.2.2 – nie należy planować zamówień publicznych poza okresem realizacji danego etapu wynikającym z harmonogramu).

Tabela 3. Harmonogram Gantta (przykład).

L.P.	Wyszczególnienie	I kw. 2016	II kw. 2016	III kw. 2016	IV kw. 2016	I kw. 2017	II kw. 2017	III kw. 2017	IV kw. 2017	I kw. 2018
1	Prace przygotowawcze									
1.1	...									
1.2	...									
2	Nowy budynek									
2.1	Przetargi na budynek i nadzór inwestorski									
2.2	Wykonanie robót budowlanych									
2.3	Prowadzenie nadzoru inwestorskiego									
2.4	Uzyskanie pozwolenia na użytkowanie									
3	Wyposażenie									
3.1	...									
3.2	...									
4	Promocja projektu									

Źródło: Opracowanie własne.

II.3.5. Miejsce projektu w istniejącym układzie infrastruktury oraz powiązania z innymi projektami

Planowany projekt może być elementem szerszego przedsięwzięcia, kontynuować inwestycję już w części zrealizowaną lub stanowić etap poprzedzający dalsze inwestycje (oczywiście przy zachowaniu wymogu samodzielności projektu jako jednostki analizy, o którym mowa w rozdziale II.3). Projekt zgłaszany do dofinansowania może być też powiązany logicznie z projektami

⁶¹ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020 (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 10 kwietnia 2015 r., MII/R/H 2014-2020/12(01)/04.2015, str. 22) dla projektów innych niż objęte pomocą publiczną wskazują ogólne ramy czasowe kwalifikowalności między 01.01.2014 r. a 31.12.2023 r. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną należy wziąć pod uwagę szczególne regulacje w tym zakresie. W większości przypadków jednak kluczowy będzie art. 6 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, który, odwołując się do tzw. efektu zachęty, wprowadza ogólną zasadę kwalifikowalności projektu pod warunkiem złożenia wniosku o dofinansowanie przed rozpoczęciem prac nad projektem (nie dotyczy prac związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej).

planowanymi lub już realizowanymi przez inne podmioty, finansowanymi z różnych źródeł, w tym ze środków własnych. Może również (i w wielu przypadkach powinien) korespondować z tak zwanymi projektami miękkimi, nie obejmującymi wydatków inwestycyjnych. Przy tym przedmiot planowanej inwestycji zawsze pozostaje w pewnym związku/związkach z już istniejącymi elementami infrastruktury, np. stanowi jej uzupełnienie, rozbudowę lub przebudowę. Odniesienie analizowanego projektu do istniejącej infrastruktury, z którą produkty planowanego przedsięwzięcia mają współpracować, posiada z reguły największe znaczenie dla pozostałych analiz zawartych w studium wykonalności w przypadku projektów w branżach sieciowych (telekomunikacja, transport, kanalizacja, etc).

W związku z powyższymi uwagami w niniejszym rozdziale należy przedstawić:

- analizę projektu w kontekście całego układu infrastruktury, tj. funkcjonalne i rzeczowe powiązania między analizowanym projektem a istniejącą infrastrukturą,
- przedsięwzięcia komplementarne do analizowanego projektu.

Komplementarność projektów może polegać np. na wykorzystywaniu efektów realizacji innego projektu, wzmocnieniu trwałości efektów jednego przedsięwzięcia poprzez realizację innego, bardziej kompleksowym potraktowaniem problemu, m.in. poprzez zaadresowanie projektu do tej samej grupy docelowej, tego samego terytorium, etc. Komplementarność projektów może również zachodzić poprzez zbieżność ich celów.

W każdym przypadku należy przedstawić wszystkie powiązania projektu zgłaszanego do dofinansowania z innymi projektami, przede wszystkim z już zrealizowanymi lub rozpoczętymi. Szczególnie istotne jest przy tym wskazanie związku logicznego (charakteru powiązania) między tymi projektami. Nie jest natomiast istotne czy projekty komplementarne realizowane są przez ten sam podmiot, z wykorzystaniem tych samych źródeł finansowania, itd. Prezentując projekty komplementarne można rozważyć ich podział lub uszeregowanie wg stopnia komplementarności, tj. stopnia związania z analizowanym projektem.

Przy każdym powiązanym projekcie należy określić:

- tytuł projektu,
- beneficjenta,
- zakres projektu (o ile nie wynika jasno z tytułu projektu),
- okres realizacji,
- wartość projektu,
- źródła finansowania,

- miejsce realizacji (o ile nie wynika jasno z tytułu projektu),
- charakter powiązania z projektem zgłaszanym do dofinansowania (o ile nie wynika jasno z tytułu projektu).

W omawianym rozdziale, wśród informacji dotyczących roli przedmiotu analizowanego projektu w istniejącym układzie infrastruktury oraz projektów komplementarnych, powinny znaleźć się informacje, które pozwolą na spełnienie niektórych wymogów wynikających z treści SzOOP RPO-L2020⁶²:

- działanie 2.1 – przedstawienie informacji o sposobie zapewnienia interoperacyjności pomiędzy istniejącymi i planowanymi e-usługami oraz w ramach różnych komponentów e-administracji;
- działania 9.1, 9.2, 9.3 – przedsięwzięcia komplementarne (o ile występują) realizowane odpowiednio w ramach osi priorytetowej 7, 6 – 8 oraz 8 (wymóg powiązania celów projektu z celami tych osi priorytetowych może być w szczególności wykazany poprzez komplementarność z odpowiednimi projektami; w takim przypadku należy zaprezentować je w niniejszym rozdziale).

Ocenie będzie podlegała komplementarność wewnątrzprogramowa projektu, tj. czy pozwoli on na połączenie interwencji środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego poprzez faktyczną lub potencjalną komplementarność planowanej inwestycji z innymi projektami.

II.3.6. Matryca logiczna

Matryca logiczna jest narzędziem analitycznym wspomagającym planowanie i zarządzanie projektem. Dzięki odpowiedniemu zorganizowaniu i ustrukturyzowaniu różnych informacji ułatwia zrozumienie istoty projektu, jego celów, podejmowanych środków, ale także zidentyfikowanie potencjalnych zagrożeń i podjęcie decyzji o udzieleniu wsparcia. Stanowi również skrót informacji dotyczących głównych celów projektu, ich wzajemnych powiązań oraz ich kwantyfikacji w postaci wskaźników realizacji. Konstrukcję matrycy logicznej prezentuje tabela 4.

Matryca logiczna wynika w bezpośredni sposób z analizy celów projektu przeprowadzonej w rozdziale II.1.2. studium. Musi być zgodna z rzeczowym zakresem inwestycji (rozdział II.3.3) oraz wykazywać powiązania logiczne z analizą ryzyka (rozdział III.6). Musi też zawierać wyłącznie wskaźniki

⁶² Por. SzOOP RPO-L2020, Zielona Góra, maj 2015 r., str. 49, 252, 261, 267. Oczywiście w trakcie prac nad studium wykonalności należy sprawdzić w SzOOP RPO-L2020 oraz w kryteriach oceny czy nie istnieją dalsze szczególne wymagania określone w tych dokumentach, które powinny być przedmiotem zainteresowania analizy projektów komplementarnych.

realizacji celów projektu przedstawione we wniosku o dofinansowanie, pochodzące z listy wskaźników przygotowanej przez IZ RPO-L2020. W szczególności należy ująć wskaźnik dotyczący nowoutworzonych miejsc pracy (nawet jeżeli projekt nie zakłada ich tworzenia), który podlega monitorowaniu we wszystkich projektach dofinansowanych w ramach RPO-L2020.

Tabela 4. Matryca logiczna.

Opis projektu	Wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia
<u>Rezultaty długofalowe</u> Wpływ projektu na cele programu operacyjnego, oddziaływanie.			
<u>Rezultaty</u> Bezpośrednie korzyści dla grup docelowych.	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego.	Kto, gdzie i w jaki sposób będzie gromadził informacje?	Jakie założenia muszą być spełnione, żeby rezultaty przyczyniły się do realizacji rezultatów długofalowych?
<u>Produkty</u> Materialne efekty podjętych działań.	Wskaźniki produktów.	Kto, gdzie i w jaki sposób będzie gromadził informacje?	Jakie założenia muszą być spełnione, aby uzyskane produkty przyniosły zamierzone rezultaty?
<u>Działania</u> Czynności, jakie należy wykonać, aby uzyskać zamierzone produkty.			Po wykonaniu działań, jakie założenia muszą być spełnione, aby produkty zostały uzyskane?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Aid Delivery Methods; Volume 1; Project Cycle Management Guidelines; March 2004; European Commission*, str. 73.

Tworzenie matrycy

Matryca logiczna składa się z czterech kolumn i czterech rzędów. Wypełnianie poszczególnych pól rozpoczyna się od opisu projektu (pierwsza kolumna) kierując się z góry ku dołowi. Pierwsza kolumna powinna zawierać ścieżkę celów wskazaną w drzewie celów. Następnie podaje się informacje dotyczące założeń (czwarta kolumna) zaczynając od dołu i przechodząc ku górze. Założenia identyfikowane są w trakcie przeprowadzania wszystkich analiz związanych z projektem jako zewnętrzne czynniki pozostające poza kontrolą menadżera projektu, które mogą mieć znaczenie dla realizacji projektu (czynniki ryzyka). Trzecim i ostatnim etapem jest podanie wskaźników i odnoszących się do nich źródeł weryfikacji (druga i trzecia kolumna) z góry na dół. Wskaźniki powinny być policzalne i obiektywnie weryfikowalne. Jak już wspomniano, w matrycy należy przedstawić wyłącznie wskaźniki wykazane we wniosku o dofinansowanie projektu.

Interpretacja matrycy logicznej

Pierwsza kolumna matrycy obrazuje logikę interwencji planowaną w ramach projektu. Inaczej rzecz biorąc pokazuje relacje między podejmowanymi środkami a osiąganymi efektami (nawiązanie do drzewa celów). Jeśli wykorzystane zostaną odpowiednie zasoby i poniesione odpowiednie nakłady

(nie wpisuje się ich do matrycy), to możliwe będzie podjęcie zaplanowanych działań. Podjęcie zaplanowanych działań spowoduje powstanie produktów. Jeżeli powstaną produkty, to możliwe będzie osiągnięcie rezultatów. Rezultaty przyczynią się natomiast do realizacji rezultatów długofalowych.

W czwartej kolumnie przedstawione są założenia, czyli zewnętrzne czynniki, pozostające poza kontrolą menadżera projektu, które potencjalnie mogą wpływać lub nawet determinować sukces lub niepowodzenie projektu. Jeśli zrealizowane zostaną zaplanowane działania oraz zaistnieją założenia zapisane w matrycy na poziomie działań, to powstaną spodziewane produkty. Kiedy otrzymane zostaną produkty oraz zrealizują się założenia na poziomie produktów, to wówczas osiągnięte zostaną rezultaty. Rezultaty oraz założenia na ich poziomie gwarantują realizację rezultatów długofalowych.

Możliwa jest również pozioma interpretacja matrycy logicznej. W każdym z wierszy w sąsiednich polach znajduje się określenie celu, jaki ma być realizowany na danym poziomie, wskaźnik, za pomocą którego mierzony będzie stopień osiągnięcia celu oraz źródła weryfikacji wartości wskaźnika.

Zgodnie z treścią SzOOP RPO-L2020⁶³, dla projektów dotyczących wsparcia terenów inwestycyjnych oraz infrastruktury instytucji otoczenia biznesu (działania 1.2, 1.3, 9.2) jednym ze wskaźników realizacji projektu powinien być wskaźnik rezultatu umożliwiający monitorowanie wykorzystania terenu inwestycyjnego mającego być przedmiotem dofinansowania. Wskaźnik ten w szczególności powinien znaleźć się w matrycy logicznej projektu. Pod matrycą logiczną należy również opisać środki zapobiegawcze i korygujące w przypadku problemów z jego osiągnięciem.

Ze względu na kompleksowość informacji zawartych w matrycy logicznej, możliwe jest na jej podstawie ocenienie projektu pod względem wielu kryteriów merytorycznych. Szczególne znaczenie powinny mieć przy tym zaplanowane wskaźniki (ich realność oraz adekwatność do zakresu rzeczowego projektu) i zagrożenia zewnętrzne dla realizacji projektu (źródła ryzyka poddanego szczegółowej analizie w rozdziale III.6). Przy tym należy zwrócić uwagę, iż punktowane będą projekty, które realizują wskaźniki włączone do ram wykonania oraz te, które posiadają wpływ na powstawanie miejsc pracy.

⁶³ Por. ibidem, maj 2015 r., str. 23, 29, 261. Oczywiście w trakcie prac nad studium wykonalności należy sprawdzić w SzOOP RPO-L2020 oraz w kryteriach oceny czy nie istnieją dalsze szczególne wymagania określone w tych dokumentach, które powinny być przedmiotem zainteresowania matrycy logicznej.

II.3.7. Zgodność realizacji projektu z celami Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

W pierwszej części niniejszego rozdziału należy wykazać, iż analizowany projekt jest zgodny z celami osi priorytetowej i działania RPO-L2020, w ramach których planowane jest pozyskanie dofinansowania. Należy zatem wykazać zbieżność celów analizowanego projektu (zdefiniowanych wcześniej w rozdziale II.1.2) z celami głównym i szczegółowymi osi priorytetowej oraz z celami działania wskazanymi w SzOOP RPO-L2020. Ponadto należy określić w jakim stopniu realizacja projektu wpłynie na realizację wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań wskazanych w załączniku nr 2 do SzOOP RPO-L2020.

Zgodnie z treścią SzOOP RPO-L2020⁶⁴, dla projektów w ramach działań 9.1, 9.2 i 9.3 należy wykazać zgodność celów projektu nie tylko z celami osi priorytetowej 9, lecz również celami osi priorytetowych 6 – 8 (dla działania 9.1 – osi priorytetowa 7; dla działania 9.2 – osie priorytetowe 6 – 8; dla działania 9.3 – osi priorytetowa 8). O ile jest to dokonywane przez wskazanie projektów komplementarnych, stosowny opis powinien zostać przedstawiony w rozdziale II.3.5. W przeciwnym razie należy odpowiednio rozbudować analizę w niniejszym podrozdziale.

Oceniający będą m. in. rozstrzygać czy projekt wpisuje się w cel działania oraz osi priorytetowej, w ramach których ma być dofinansowany.

W drugiej części niniejszego rozdziału należy odnieść się do stopnia zgodności projektu z merytorycznymi kryteriami oceny. Odniesienie to może przybrać formę krótkiego opisu dotyczącego spełnienia danego kryterium lub wskazania miejsca w studium wykonalności (lub pozostałej dokumentacji aplikacyjnej), gdzie znajdują się informacje umożliwiające ocenę stopnia spełnienia kryterium oceny. Przy tym nie należy oczywiście odnosić się do tych kryteriów, których ocena musi dokonywać się poprzez analizę całej dokumentacji, nie opiera się zaś na wskazaniu konkretnych analiz lub zapisów (nie należy zatem np. opisywać kryterium dotyczące prawidłowości przeprowadzenia analiz, gdyż dotyczy ono wszystkich analiz prowadzonych w studium wykonalności). Odnosząc się do takiego kryterium należy po prostu wpisać „Nie dotyczy. Kryterium oceniane na podstawie szerokiego spektrum informacji”. Opis taki powinien przybrać formę tabelaryczną. Przykład takiego opisu dla działania 2.1 RPO-L2020 wg stanu kryteriów obowiązujących na dzień opracowania niniejszej

⁶⁴ Por ibidem, str. 49, 252, 261, 267. Oczywiście w trakcie prac nad studium wykonalności należy sprawdzić w SzOOP RPO-L2020 oraz w kryteriach oceny czy nie istnieją dalsze szczególne wymagania określone w tych dokumentach, które powinny być przedmiotem zainteresowania analizy zgodności celów projektu z celami RPO-L2020.

instrukcji⁶⁵ przedstawia tabela 5. Oczywiście tabela ta powinna służyć osobom opracowującym studium wykonalności jako przykład, którego nie należy kopiować, lecz wykorzystać do stworzenia własnego opisu spełnienia kryteriów oceny. Należy uwzględnić w niej kryteria obowiązujące dla danego działania/poddziałania/typu projektu w czasie, gdy projekt jest składany do RPO-L2020.

Tabela 5. Analiza zgodności projektu z kryteriami merytorycznymi (przykład).

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁶⁶	Informacje
Kryteria horyzontalne dopuszczające		
Zgodność projektu z celem Działania	Zgodnie z kryterium ocenie podlega, czy projekt wpisuje się w cel Działania/ Poddziałania w ramach którego jest realizowany. Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.	Informacje podano w pierwszej części rozdziału II.3.7.
Zgodność projektu z dokumentami strategicznymi oraz branżowymi	Czy projekt jest zgodny z dokumentami strategicznymi oraz branżowymi wymienionymi w Regulaminie konkursu/naboru w trybie pozakonkursowym? Czy projekt wpisuje się w konkretny cel operacyjny oraz w podstawowe działania rekomendowane do priorytetowej realizacji/kierunki interwencji celu operacyjnego określone w danym dokumencie/dokumentach? (jeśli dotyczy) Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.	Informacje podano w rozdziale II.1.4.
Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi, w tym w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych	W ramach kryterium ocenie podlega czy projekt jest neutralny bądź pozytywny pod względem realizacji polityk horyzontalnych i czy Wnioskodawca wskazał konkretne działania, które mają pozytywny wpływ na realizację następujących polityk horyzontalnych: <ul style="list-style-type: none"> • zrównoważony rozwój (OP 1-5), • równość szans i niedyskryminacja (OP 1-5, OP 9), • równouprawnienie płci, (OP 1- 5, OP 9). Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.	Informacje podano w rozdziale II.3.8.
Adekwatność wskaźników zakresu rzeczowego projektu	Celem kryterium jest ocena wybranych w projekcie wskaźników realizacji projektu. Ocenie podlega prawidłowość i zasadność doboru przedstawionych wskaźników spośród listy wskaźników przygotowanych przez Instytucję Zarządzającą RPO w ramach poszczególnych Działań/typów projektów, możliwość ich osiągnięcia oraz trafność wskazanych wartości docelowych. Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.	Informacje prezentuje wniosek o dofinansowanie oraz rozdział II.3.6 (choć w matrycy logicznej podano również inne wskaźniki, niż pochodzące z listy przygotowane przez Instytucję Zarządzającą).
Realizacja projektu wynika z uzasadnionych potrzeb	W ramach kryterium ocenie podlega zasadność przyjętych w projekcie założeń. Wnioskodawca musi wskazać, czy projekt jest realizowany w odpowiedzi na zdiagnozowane zapotrzebowanie (analiza popytu), przedstawić cele, potrzeby, trendy. Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.	Realizację projektu uzasadnia przeprowadzona analiza problemów (rozdział II.1.1), uzupełniona o analizę celów (rozdział II.1.2), grup docelowych (rozdział II.1.3) oraz popytu (rozdział II.2.2).
Wykonalność projektu	W ramach kryterium należy stwierdzić, czy potencjał inwestycyjny wnioskodawcy jest wystarczający do zrealizowania inwestycji, czy przewidziano problemy w zarządzaniu, które mogą doprowadzić do nie zrealizowania	Informacje dotyczące wykonalności instytucjonalnej projektu przedstawiono w rozdziale III.1. Analizę ryzyka przedstawiono

⁶⁵ Kryteria uchwalone na posiedzeniu Komitetu Monitorującego RPO-L2020 w dniu 22.05.2014 r.

⁶⁶ W niniejszym przykładzie kolumna "Definicja i opis znaczenia kryterium" ma znaczenie wyłącznie informacyjne dla czytelnika, aby wiedział on, do jakiego zakresu informacji należy odnieść się w ramach poszczególnych kryteriów. Jako, iż informacje te znane są zarówno wnioskodawcy, jak i oceniającym z dokumentacji programowej, w studium wykonalności nie ma potrzeby ujmowania tej kolumny, wystarczające są kolumny "Nazwa kryterium oceny" i "Informacje".

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁶⁸	Informacje
	<p>przedsięwzięcia, czy podano potencjalne sposoby ich rozwiązania, czy podmiot dysponuje potencjałem technicznym, organizacyjnym (weryfikacji podlegać będą również kompetencje oraz potencjał kadrowy wnioskodawcy), finansowym, prawnym, pozwalającym zrealizować inwestycję, osiągnąć zakładane cele oraz utrzymać efekty realizacji projektu. W ramach kryterium należy zweryfikować, czy wnioskodawca oszacował ryzyko towarzyszące inwestycji i potrafi je zminimalizować oraz podjąć działania zaradcze.</p> <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	w rozdziale III.6.
Trwałość projektu	<p>Ocenie w ramach kryterium podlega, czy Beneficjent nie planuje w okresie 3/5 lat od płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, zmian skutkujących spełnieniem przesłanek określonych w art. 71 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Czy wnioskodawca zapewni trwałość instytucjonalną, techniczną i finansową inwestycji po zakończeniu jej realizacji? (jeśli dotyczy)</p> <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	<p>Informacje dot. trwałości projektu przedstawiono w rozdziale III.3. W zakresie instytucjonalnym uzupełniają je informacje przedstawione w rozdziale III.1, w zakresie finansowym – analiza trwałości finansowej (rozdział III.4.3).</p>
Kryteria horyzontalne ogólne		
Komplementarność wewnątrzprogramowa projektu	<p>W ramach kryterium Wnioskodawca powinien wskazać, w jaki sposób projekt zapewni komplementarność wewnątrzprogramową w kontekście połączenia interwencji środków EFRR i EFS. Zgodnie z kryterium ocenie podlega komplementarny charakter planowanego przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami, które mogą być/są komplementarne wobec przedmiotowej inwestycji.</p> <p>0/2 pkt.</p> <p>0 pkt. – projekt nie zapewnia komplementarności wewnątrzprogramowej,</p> <p>2 pkt. – projekt zapewnia komplementarność wewnątrzprogramową.</p>	<p>Komplementarność analizowanego projektu z projektami EFS przedstawiono w rozdziale II.3.5. Wskazano tam komplementarność z jednym projektem już realizowanym ("...") oraz z jednym ("...") planowanym do złożenia do konkursu planowanego do ogłoszenia przez IZ RPO-L2020 w IV kwartale 2015 r.</p>
Realizacja wskaźników programowych	<p>Celem kryterium jest premiowanie tych projektów, które w sposób najpełniejszy wpisują się w założenia przyjęte dla danego obszaru na poziomie Programu poprzez realizację wskaźników włączonych do ram wykonania.</p> <p>0/3 pkt.</p> <p>0 pkt. – projekt nie realizuje wskaźników włączonych do ram wykonania,</p> <p>3 pkt – projekt realizuje wskaźniki włączone do ram wykonania.</p>	<p>Projekt realizuje następujące wskaźniki włączone do ram wykonania:</p> <p>Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne (1 szt.) – zgodnie z opisem w rozdziale II.3.3 projekt zakłada uruchomienie systemu teleinformatycznego w ... (nazwa podmiotu).</p>
Realizacja celów Strategii Rozwoju Polski Zachodniej	<p>Celem kryterium jest premiowanie projektów wpisujących się w cele Strategii Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020.</p> <p>0/1 pkt.</p> <p>0 pkt. – projekt nie wpisuje się w cele Strategii Rozwoju</p>	Projekt nie realizuje celów Strategii Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020.

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ^{6B}	Informacje
	Polski Zachodniej do roku 2020, 1 pkt. – projekt wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020.	
Priorytetowy charakter projektu	Celem kryterium jest premiowanie projektów ujętych w ramach Kontraktu Terytorialnego. (jeśli dotyczy) 0/2 pkt. 0 pkt. – projekt nie jest ujęty w Kontrakcie Terytorialnym, 2 pkt. – projekt jest ujęty w Kontrakcie Terytorialnym.	Projekt nie jest ujęty w Kontrakcie Terytorialnym.
Projekt realizowany w formule Kontraktu Lubuskiego	Celem kryterium jest premiowanie projektów realizowanych w ramach Kontraktu Lubuskiego. (jeśli dotyczy) 0/3 pkt. 0 pkt. – projekt nie jest realizowany w formule Kontraktu Lubuskiego. 3 pkt. – projekt jest realizowany w formule Kontraktu Lubuskiego.	Projekt nie będzie zgłaszany w ramach Kontraktu Lubuskiego.
Korzyści społeczno-ekonomiczne wynikające z realizacji projektu – aspekt zatrudnieniowy	Ocena w ramach kryterium będzie dotyczyła prozatrudnieniowego aspektu przedsięwzięcia, czy będzie on miał wpływ na powstanie nowych miejsc pracy. 0/2 pkt. 0 pkt. – projekt nie wpływa na powstanie nowych miejsc pracy, 2 pkt. – projekt wpływa na powstanie nowych miejsc pracy.	W wyniku realizacji projektu zostaną utworzone dwa nowe miejsca pracy, co potwierdza wskaźnik rezultatu z listy wskaźników przygotowanych przez IZ RPO-L2020 "..." przedstawiony we wniosku o dofinansowanie oraz w rozdziale II.3.6.
Kryteria specyficzne dopuszczające (działanie 2.1)		
Interoperacyjność systemów i rozwiązań	W ramach kryterium oceniane będzie, czy systemy teleinformatyczne w ramach projektu są wdrażane zgodnie z wymaganiami dotyczącymi interoperacyjności wynikającymi m.in. z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych oraz czy tworzone systemy informatyczne i teleinformatyczne w ramach projektu zapewniają interoperacyjność pomiędzy istniejącymi i planowanymi e-usługami oraz w ramach różnych komponentów e-administracji. Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.	Spełnienie wymagań interoperacyjności wynika z przedmiotu projektu przedstawionego szczegółowo (w zakresie pozwalającym na weryfikację interoperacyjności) w rozdziale II.3.3. Analizę zgodności przyjętych rozwiązań z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych przedstawiono w rozdziale III.2.5. Interoperacyjność między przedmiotem projektu a istniejącymi i planowanymi e-usługami oraz w ramach różnych komponentów e-administracji wykazano w rozdziale II.3.5 opisując miejsce projektu w istniejącym układzie infrastruktury.
Bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych	Ocenie będzie podlegał, czy Wnioskodawca wykazał w jaki sposób w realizacji projektu zostanie zapewnione przestrzeganie wymagań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań	Przestrzeganie wymagań dot. bezpieczeństwa wynika z przedmiotu projektu przedstawionego szczegółowo (w zakresie pozwalającym na

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁶⁸	Informacje
	<p>dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, w obszarze zarządzania bezpieczeństwem informacji.</p> <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	<p>weryfikację stopnia bezpieczeństwa) w rozdziale II.3.3. Analizę zgodności przyjętych rozwiązań z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych przedstawiono w rozdziale III.2.5.</p>
Gotowość prawna projektu	<p>W ramach kryterium weryfikacji podlega czy projekt może być realizowany bez przeszkód ze względu na uwarunkowania formalno-prawne (sprawdzone jest, czy projekt został przygotowany, albo jest przygotowywany i właściwa instytucja jest w stanie na bieżąco weryfikować poprawność dalszych działań w tym zakresie, zgodnie z obowiązującym prawem).</p> <p>W ramach kryterium należy sprawdzić czy wnioskodawca przeanalizował możliwości realizacji oraz gotowość do realizacji projektu na podstawie obowiązujących przepisów prawa.</p> <p>W przypadku braku możliwości realizacji projektu w obecnym stanie prawnym, wnioskodawca powinien wskazać niezbędne do zmiany akty prawne oraz wykazać gotowość prawną, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeśli dla realizacji projektu niezbędna jest zmiana ustawy: projekt założeń projektu ustawy lub projekt ustawy (jeśli dla ustawy nie przygotowano projektu założeń projektu ustawy), został zatwierdzony przez Radę Ministrów; - jeśli dla realizacji projektu niezbędna jest zmiana na poziomie rozporządzenia Rady Ministrów: projekt rozporządzenia powinien znajdować się na etapie zakończonych uzgodnień wewnątrzresortowych. <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	<p>W rozdziale III.2.5 przebadano możliwość realizacji projektu ze względu na uwarunkowania formalno - prawne. W szczególności przebadano tam następujące akty prawne: Z analizy wynika, iż projekt jest gotowy do realizacji na podstawie obowiązujących przepisów prawa.</p>
Wybór optymalnego wariantu realizacji projektu	<p>W ramach kryterium ocenie podlega poprawność przeprowadzonej analizy opcji realizacji przedsięwzięcia i dokonania właściwego wyboru wariantu optymalnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czy zidentyfikowano i zanalizowano co najmniej minimalną liczbę istotnych i technicznie wykonalnych opcji (czy w przypadku braku wariantów alternatywnych dostatecznie uzasadniono ich brak)? • czy zastosowana została właściwa metoda analizy opcji? • czy wyboru wariantu optymalnego dokonano w oparciu o prawidłowo przeprowadzoną analizę opcji? • czy do realizacji wybrano najkorzystniejszy wariant inwestycji? <p>(jeśli dotyczy)</p> <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	<p>Analizę wariantów inwestycji przedstawiono w rozdziale II.2.</p>
Koszty projektu (zasadność, racjonalność, adekwatność w stosunku do celu i zakresu projektu)	<p>Celem kryterium jest ocena zasadności poniesienia konkretnych wydatków, należy wskazać czy wydatki nie zostały przeszacowane, są racjonalne, czy zostały odpowiednio dobrane do planowanej inwestycji.</p> <p>W ramach kryterium ocena będzie obejmować zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czy korzyści osiągnięte w wyniku realizacji projektu 	<p>Uzasadnienie dla konieczności poniesienia poszczególnych nakładów inwestycyjnych przedstawiono w rozdziale II.3.3. Ich wysokość umotywowano w rozdziale III.4.2.1.</p>

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁶⁶	Informacje
i efektywność projektu (w tym prawidłowość analiz)	<p>uzasadniają poniesienie przedstawionych kosztów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • czy uzyskane w wyniku obliczeń wartości wskaźników ekonomicznej i/lub finansowej opłacalności inwestycji potwierdzają potrzebę realizacji projektu oraz czy uzyskane w wyniku realizacji projektu korzyści są współmierne do poniesionych kosztów. <p>Ocenie będzie podlegała poprawność sporządzonych analiz, które są podstawą do oceny efektywności i wykonalności projektu w aspekcie jego zakresu, celów, zapotrzebowania na dofinansowanie oraz trwałości podmiotu rozumianej jako zachowanie płynności finansowej w fazie inwestowania oraz operacyjnej.</p> <p>Ocenie będzie podlegała prawidłowość sporządzenia przez wnioskodawcę analiz oraz realność przedstawionych założeń.</p> <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	<p>Korzyści osiągnięte w wyniku realizacji projektu przedstawiono w rozdziałach II.1.2 (cele projektu), II.2.2 (analiza popytu), II.2.4 (miara rezultatu w wariancie wybranym do realizacji), II.3.6 (wskaźniki realizacji projektu), III.5 (opis ilościowych i jakościowych skutków realizacji projektu).</p> <p>W studium wykonalności obliczono następujące wskaźniki efektywności ekonomicznej i finansowej projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DGC: ... (wartość wskaźnika dla wariantu wybranego do realizacji) - rozdział II.2.4, • FNPV/C: ... (wartość wskaźnika) - rozdział III.4.4, • FRR/C: ... (wartość wskaźnika) - rozdział III.4.4. <p>Prawidłowość przeprowadzonych analiz oraz realność założeń - nie dotyczy. Oceniane na podstawie szerokiego spektrum informacji.</p>
Niepowtarzalność projektu	<p>W ramach kryterium sprawdzane będzie, czy wytworzony w ramach realizacji projektu produkt nie był już wcześniej wytworzony w innych projektach przez Wnioskodawcę lub inny podmiot, czy nie powieli już istniejących rozwiązań. Dopuszczalne są zatem projekty, które nie dublują istniejących produktów oraz projekty polegające na ich udoskonaleniu.</p> <p>Niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku.</p>	<p>Jak wskazano w analizie problemów (rozdział II.1.1) oraz w opisie przedmiotu projektu (rozdział II.3.3), projekt polega na ulepszeniu (udoskonaleniu) istniejących e-usług oraz wprowadzaniu nowych, dotychczas nieistniejących.</p>
Kryteria specyficzne punktowane (działanie 2.1)		
Stopień dojrzałości e-usług	<p>Ocenie podlegać będzie stopień dojrzałości uruchomionych/rozwiniętych e-usług w ramach projektu. Punktowane będzie tworzenie nowych e-usług na co najmniej 3 poziomie oraz rozwijanie już istniejących usług w formie elektronicznej.</p> <p>Punkty przyznawane są za najwyższy poziom interakcji, niezależnie od liczby uruchomionych e-usług na poszczególnych poziomach</p> <p>Punkty za uruchomienie e-usług w ramach projektu na poszczególnych poziomach nie sumują się, np. w przypadku gdy Wnioskodawca uruchomi 2 e-usługi na 3 poziomie oraz 1 e-usługę na 4 poziomie, wówczas projekt otrzymuje 15 pkt.</p> <p>W przypadku usług A2A punkty przyznawane są za to, że realizacja projektu przyczyni się do usprawnienia/lepszego świadczenia e-usług (A2B lub A2C) co najmniej na 3 poziomie już świadczonych przez Wnioskodawcę lub przyczyni się do uruchomienia/rozwinięcia e-usług (A2B lub A2C) na co najmniej 3 poziomie w ramach projektu.</p> <p>0-17 pkt.</p> <p>0 pkt. – nie uruchomiono/nie rozwinięto żadnych e-usług</p> <p>5 pkt. – w przypadku uruchomionych/rozwiniętych w ramach projektu e-usług A2A, gdy przedmiotem projektu nie jest uruchomienie/rozwinięcie żadnej e-usługi A2B lub A2C na</p>	<p>Zgodnie z opisem w rozdziale II.3.3, najwyższym poziomem spośród wprowadzanych/ rozwijanych usług będzie charakteryzowała się usługa typu A2C polegająca na wprowadzeniu możliwości opłacenia podatku od nieruchomości on-line (dotychczas możliwe było jedynie pobranie stosownego formularza, bez możliwości zapłaty elektronicznej).</p> <p>W wyniku realizacji projektu zostanie ona rozwinięta z poziomu 2 do 4 (patrz zapisy rozdziału II.1.1 - obecny poziom usługi oraz II.3.3 - docelowy poziom usługi).</p>

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁶⁵	Informacja
	co najmniej 3 poziomie, ale ma ścisły związek z e-usługą A2B lub A2C świadczoną już przez Wnioskodawcę. 10 pkt. – uruchomiono/rozwinęto e-usługę na 3 poziomie (niezależnie od liczby uruchomionych/ rozwiniętych e-usług). 15 pkt. – uruchomiono/rozwinęto e-usługę na 4 poziomie (niezależnie od liczby uruchomionych/ rozwiniętych e-usług). 17 pkt. – uruchomiono/rozwinęto e-usługę na 5 poziomie (niezależnie od liczby uruchomionych/ rozwiniętych e-usług).	
Ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego	Czy Wnioskodawca wykazał, że w ramach projektu udostępnione zostaną informacje sektora publicznego o znacznym potencjale ponownego wykorzystania i przy użyciu odpowiednio udokumentowanych interfejsów programistycznych (API) zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniająca dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego? 0-8 pkt. 0 pkt. – w ramach projektu nie zostaną udostępnione informacje o znacznym potencjale ponownego wykorzystania oraz projekt nie poprawi dostępu do informacji sektora publicznego poprzez udostępnienie odpowiednio udokumentowanych interfejsów programistycznych (API). 3 pkt. – w ramach projektu zostaną udostępnione informacje o znacznym potencjale ponownego wykorzystania. 8 pkt. – w ramach projektu zostaną udostępnione informacje o znacznym potencjale ponownego wykorzystania oraz projekt poprawi dostęp do informacji sektora publicznego poprzez udostępnienie odpowiednio udokumentowanych interfejsów programistycznych (API).	Zgodnie z opisem przedmiotu projektu (rozdział II.3.3) w jego ramach zostanie udostępniona informacja sektora publicznego o znacznym potencjale ponownego wykorzystania, przedstawiająca rzeczywiste czasu odjazdów autobusów komunikacji miejskiej z poszczególnych przystanków. Dodatkowo w ramach projektu w zakresie informacji opisanych powyżej (rzeczywiste czasu odjazdów autobusów komunikacji miejskiej z poszczególnych przystanków) zostaną udostępnione odpowiednio udokumentowanych interfejsy programistyczne (API).
Projekty realizowane w partnerstwie	Preferowane będą projekty, przy realizacji których zaangażowane będą inne podmioty, przy czym e-usługi realizowane w ramach projektu będą wdrożone u wszystkich partnerów (te same usługi u wszystkich partnerów; dotyczy usług świadczonych wspólnie). Partnerstwa mogą być tworzone, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie o partnerstwie (zgodnie z art. 33 ust.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1146), dołączonej do dokumentacji aplikacyjnej. 0-5 pkt. 0 pkt. – projekt nie jest realizowany w partnerstwie. 1 pkt. – projekt realizowany jest z 1 partnerem. 2 pkt. – projekt realizowany jest z 2 partnerami. 5 pkt. – projekt realizowany jest więcej niż z 2 partnerami. Punkty przyznawane są za liczbę Partnerów, u których wdrożone zostaną e-usługi realizowane w ramach projektu.	Zgodnie z zapisami rozdziału III.1 projekt nie będzie wdrażany w partnerstwie.
Powszechne wykorzystywanie e-usług	W ramach kryterium ocenie będzie podlegał, czy Wnioskodawca wiarygodnie wykazał (np. na podstawie przedłożonej dokumentacji lub analizy), że realizowane w ramach projektu e-usługi będą skierowane do licznej grupy odbiorców, często korzystającej grupy odbiorców, będą wykorzystywane przez znaczny odsetek danej grupy odbiorców. Liczba przyznanych punktów zależy od stopnia spełniania	Liczebność grup odbiorców poszczególnych e-usług objętych projektem wskazano w rozdziale II.1.3 oraz II.2.2. Częstotliwość korzystania przez poszczególne grupy odbiorców oraz odsetek korzystających oszacowano w rozdziale II.2.2.

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁶⁵	Informacje
	<p>kryteriów. 0-13 pkt. 1/3/5 pkt. Czy wykazano, że realizowane w ramach projektu e-usługi są skierowane do licznej grupy odbiorców. Przy czym: 1 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi są skierowane do nielicznej grupy odbiorców, 3 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi są skierowane do średnio licznej grupy odbiorców, 5 pkt. - realizowane w ramach projektu e-usługi są skierowane do bardzo licznej grupy odbiorców, 1/3/5 pkt. Czy wykazano, że realizowane w ramach projektu e-usługi będą skierowane do często korzystającej grupy odbiorców. Przy czym: 1 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi będą skierowane do rzadko korzystającej grupy odbiorców, 3 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi będą skierowane do często korzystającej grupy odbiorców, 5 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi będą skierowane do bardzo często korzystającej grupy odbiorców. 0/1/3 pkt. Czy wykazano, że realizowane w ramach projektu e-usługi będą wykorzystywane przez znaczny odsetek danej grupy odbiorców, przy czym: 0 pkt. – przedstawiono nierealne oszacowanie odsetka danej grupy odbiorców korzystających z e-usług realizowanych w ramach projektu, 1 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi będą wykorzystywane przez niewielki odsetek danej grupy odbiorców, 3 pkt. – realizowane w ramach projektu e-usługi będą wykorzystywane przez znaczny odsetek danej grupy odbiorców.</p>	
<p>Realizacja projektu zoptymalizuje procesy biznesowe i zmniejszy obciążenia interesariuszy</p>	<p>W ramach kryterium Wnioskodawca otrzyma punkty, jeśli wykaże, że optymalizacja procesów biznesowych objętych projektem wykracza poza fakt samego przeniesienia całości lub części tych procesów do sfery elektronicznej, a ponadto, w znaczący i mierzalny sposób wpływa na zmniejszenie obciążeń dla obywateli, przedsiębiorców lub podmiotów wykonujących zadania publiczne (poprzez np. zmniejszenie ilości wymaganych danych, dokumentów, zmniejszenie ilości czynności w procesie, skrócenie czasu lub kosztów realizacji spraw). 0-5 pkt. 3 pkt. – Wnioskodawca wykazał, że optymalizacja procesów biznesowych objętych projektem wykracza poza fakt samego przeniesienia całości lub części tych procesów do sfery elektronicznej? Dodatkowo 2 pkt. – Wnioskodawca wykazał, że optymalizacja procesów biznesowych objętych projektem w znaczący i mierzalny sposób wpływa na zmniejszenie obciążeń dla obywateli, przedsiębiorców lub podmiotów wykonujących zadania publiczne (poprzez np. zmniejszenie ilości wymaganych danych, dokumentów, zmniejszenie ilości czynności w procesie, skrócenie czasu lub kosztów realizacji spraw).</p>	<p>Zgodnie z opisami w rozdziałach II.1.1 oraz II.3.3 jednym z elementów projektu będzie wprowadzenie możliwości opłacenia podatku od nieruchomości on-line (dotychczas możliwe było jedynie pobranie stosownego formularza, bez możliwości zapłaty elektronicznej). W ten sposób (jak zaznaczono w opisie skutków realizacji projektu – rozdział III.5) zostanie uzyskane skrócenie czasu realizacji sprawy oraz zmniejszenie ilości koniecznej dokumentacji, które stanowi tym samym optymalizację procesu wykraczającą poza sam fakt przeniesienia ich do sfery elektronicznej i jednocześnie zmniejsza obciążenia dla obywateli.</p>
<p>Projekt jest realizowany</p>	<p>Celem kryterium jest premiowanie projektów wskazanych do realizacji na terenach wiejskich (zgodnie z zapisami</p>	<p>Zgodnie z opisem w rozdziale II.3.2 projekt nie będzie realizowany</p>

Nazwa kryterium oceny	Definicja i opis znaczenia kryterium ⁸⁸	Informacja
na obszarach wiejskich	programu w zakresie terytorialnego wymiaru wsparcia i wskazaniem kluczowych obszarów strategicznej interwencji). 0-2 pkt. 0 - projekt nie jest realizowany na obszarach wiejskich, 2 - projekt jest realizowany na obszarach wiejskich.	na obszarach wiejskich.

Źródło: Opracowanie własne.

Bardzo istotne jest opisanie w tabeli stopnia spełnienia kryteriów lub wskazanie miejsca w studium wykonalności (lub pozostałej dokumentacji aplikacyjnej), gdzie znajdują się informacje umożliwiające ocenę każdego kryterium oceny merytorycznej (za wyjątkiem, jak wskazano powyżej, tych kryteriów, których ocena musi dokonywać się poprzez analizę całej dokumentacji). Tak przygotowane narzędzie będzie służyło zarówno wnioskodawcy (umożliwi sprawdzenie czy w dokumentacji aplikacyjnej zostały zawarte wszystkie informacje istotne z punktu widzenia kryteriów oceny), jak i oceniającym (będzie stanowić podstawę przy poszukiwaniu informacji nt. stopnia spełnienia danego kryterium oceny przez projekt).

Informacje wskazane w tabeli będą podstawą służącą poszukiwaniu informacji nt. stopnia spełnienia danego kryterium merytorycznego przez osoby oceniające wniosek o dofinansowanie.

II.3.8. Polityki horyzontalne

Opisując wpływ analizowanego projektu na realizację poszczególnych polityk horyzontalnych, należy odnieść się do wpływu projektu na realizację danej polityki (neutralny, pozytywny) wraz z uzasadnieniem. Aby projekt mógł być przedmiotem dofinansowania musi oddziaływać neutralnie lub pozytywnie na wszystkie polityki horyzontalne.

Ocenie podlega zgodność projektu z politykami horyzontalnymi. Wnioskodawca powinien wskazać konkretne działania, które mają wpływ na realizację polityk.

Zasada zrównoważonego rozwoju (oś priorytetowa 1, 2, 3, 4, 5)

Zgodnie z zapisami strategii Europa 2020, zrównoważony rozwój oznacza wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku oraz bardziej konkurencyjnej. Dzięki takiemu podejściu Europa ma prosperować w niskoemisyjnym świecie ograniczonych zasobów, jednocześnie zapobiegając degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności i niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów. Działania podejmowane w celu realizacji

zrównoważonego rozwoju to działania zwiększające konkurencyjność, przeciwdziałające zmianom klimatu oraz zapewniające czystą i efektywną energię⁶⁷.

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju powinna się sprowadzać przede wszystkim do⁶⁸:

- poszukiwania konsensusu pomiędzy dążeniem do maksymalizacji efektu ekonomicznego projektu ze zwiększaniem efektywności wykorzystania zasobów (np. energii, wody i surowców mineralnych) oraz zmniejszeniem negatywnych oddziaływań na środowisko,
- postrzegania odpadów jako źródła zasobów (w tym zastępowania surowców pierwotnych surowcami wtórnymi, powstającymi z odpadów), w tym:
 - dążenia do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców, gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym nastawieniu na zapobieganie powstawaniu odpadów,
 - optymalizacji łańcucha dostaw,
- dążenia do zamykania obiegów surowcowych, a w tym maksymalizacji oszczędności wody i energii,
- ograniczania zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, w tym zwłaszcza powietrza oraz wody już na etapie projektowania rozwiązań technologicznych,
- wspierania zwiększenia efektywności energetycznej i pozyskiwanie energii z niskoemisyjnych źródeł z maksymalnym wykorzystaniem lokalnej bazy surowcowej,
- niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu, promowania transportu zbiorowego i publicznego, a także intermodalnego,
- energooszczędnego budownictwa,
- planowania przestrzennego i inwestycji infrastrukturalnych z uwzględnieniem konieczności adaptacji do zmian klimatu, a także ochrony środowiska i oszczędności zasobów, co z kolei sprowadza się także do ograniczania zjawiska "rozlewania się miast".

O ile dotyczy to analizowanego projektu, należy zwrócić uwagę na stosowanie reguł „zanieczyszczający płaci” oraz „użytkownik płaci”. Co do zasady, kosztami spełniania wymogów środowiskowych powinni być bowiem obciążani użytkownicy (co dotyczy np. oczyszczania ścieków). Konieczne jest również uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko. Oczywiście wyjątki od tych zasad są nieuniknione ze względu na wysokie koszty przedsięwzięć chroniących środowisko w konfrontacji z niskimi dochodami społeczeństwa (co dotyczy szczególnie gospodarki wodno – ściekowej), tym

⁶⁷ Por. Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu, Komunikat Komisji, Bruksela, 03.03.2010 r., KOM(2010) 2020 wersja ostateczna, str. 16 i 17.

⁶⁸ Por. Umowa Partnerstwa. Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014 – 2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 21 maja 2014 r., str. 175.

niemniej należy się do nich odnieść, nawet jeśli z uzasadnionych względów nie mogą one być w pełni realizowane⁶⁹.

Równość szans i niedyskryminacja (oś priorytetowa 1, 2, 3, 4, 5, 9)

Spełnienie zasady równości szans i niedyskryminacji oznacza podejmowanie działań zapobiegających wszelkim formom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W szczególności należy brać pod uwagę zapewnienie dostępności do produktów (w tym możliwość użytkowania obiektów) i rezultatów projektu dla osób z niepełnosprawnościami⁷⁰.

Co do zasady, każdy projekt realizowany z udziałem środków RPO-L2020 powinien zapewniać dostępność wszystkich jego produktów (produkty, towary, usługi i przede wszystkim infrastruktura) dla wszystkich osób, w tym również ich dostosowanie do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Takie podejście oznacza zgodność z koncepcją uniwersalnego projektowania. W szczególności nowa infrastruktura wytworzona w wyniku realizacji projektu powinna być zgodna z tą koncepcją, bez możliwości odstępstw od stosowania wymagań prawnych w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnością wynikających z obowiązujących przepisów budowlanych⁷¹.

Koncepcja uniwersalnego projektowania – projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne⁷².

Zaznaczyć przy tym należy, iż wskazanie w projekcie konkretnych działań i/lub rozwiązań w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych (inaczej rzecz ujmując – zapewnienie dostępu do produktów projektu osobom niepełnosprawnym) warunkuje jedynie neutralność projektu z uwagi na politykę równości szans i niedyskryminacji (a nie oznacza pozytywny wpływ na jej realizację).

⁶⁹ Por. ibidem, str. 175 i 176.

⁷⁰ Por. art. 7 Rozporządzenia 1303/2013 oraz Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020, załącznik nr 1 do Uchwały Nr 9/103/15 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 20 stycznia 2015 r., str. 311 i 312.

⁷¹ Por. Umowa Partnerstwa. Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014 – 2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 21 maja 2014 r., str. 178 oraz Wytoczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 8 maja 2015 r., str. 18 i 19.

⁷² Wytoczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014 - 2020 (Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 8 maja 2015 r.), str. 9.

Pozytywny wpływ inwestycji na politykę równości szans ma miejsce głównie wtedy, gdy wśród grup docelowych, do których skierowany jest projekt, znajdują się grupy zagrożone dyskryminacją (np. niepełnosprawni, imigranci, osoby starsze) i przyczynia się on jednocześnie do ograniczania dyskryminacji.

Dyskryminacja – jakiegokolwiek różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiegokolwiek przesłanki (np. wiek, niepełnosprawność, płeć, rasę, orientację seksualną, pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd itp.), którego celem lub skutkiem jest naruszenie lub zniweczenie uznania, korzystania lub wykonywania wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności w dziedzinie polityki, gospodarki, społecznej, kulturalnej, obywatelskiej lub w jakiegokolwiek innej, na zasadzie równości z innymi osobami⁷³.

Równouprawnienie płci (oś priorytetowa 1, 2, 3, 4, 5, 9)

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn (zasada równości szans płci, równouprawnienia płci). Zasada ta ma prowadzić do podejmowania działań na rzecz osiągnięcia stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki oraz gdy mają oni równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju), z których mogą korzystać. Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci⁷⁴.

Zgodnie z powyższą definicją, zasada równości szans płci gwarantuje kobietom i mężczyznom przypisanie równych praw i obowiązków, a także równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju), z których mogliby korzystać. W sposób szczególny przez „promowanie równości” należy rozumieć działania przyczyniające się do zwiększenia trwałego udziału kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu i rozwoju ich kariery, ograniczenia segregacji na rynku pracy, zwalczania stereotypów związanych z płcią w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz propagowania godzenia pracy i życia osobistego i to właśnie do tych kierunków należy odnieść analizowany projekt⁷⁵. W stosunku do zasady równouprawnienia płci projekt pozostaje neutralny, jeżeli nie działa na jej niekorzyść (nie utrwała stereotypów płci, itd.), a zarazem nie odnosi się do żadnej z kwestii wskazanych powyżej. Jeżeli zaś kwestie równości płci stanowią oś (lub jedną z osi) zainteresowania projektu i przyczynia się on do realizacji omawianej zasady, wpływ ten można uznać za pozytywny.

⁷³ Ibidem, str. 8.

⁷⁴ Ibidem, str. 9 i 10.

⁷⁵ Por. Umowa Partnerstwa. Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014 – 2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 21 maja 2014 r., str. 173.

III. Wykonalność projektu

III.1. Wykonalność instytucjonalna

Analiza wykonalności instytucjonalnej projektu koncentruje się na opisie formalnych i nieformalnych regulacji, według których funkcjonują podmioty zaangażowane w realizację projektu. Badane są również techniczne i menadżerskie kompetencje zespołu projektowego (doświadczenie i zdolności do kierowania projektem, zabezpieczenie rzeczowe i finansowe, kwalifikacje osób zaangażowanych w przedsięwzięcie itd).

Analizując wykonalność instytucjonalną projektu należy zwrócić uwagę przede wszystkim na dwa aspekty:

- Jakie są powiązania między podmiotami biorącymi udział w realizacji projektu (np. beneficjent – operator, beneficjent – operatorzy, podmioty tworzące konsorcjum ubiegające się o dofinansowanie). W szczególności należy opisać rolę każdego z podmiotów w projekcie (funkcję i zakres odpowiedzialności), określić podstawę udziału w projekcie (np. rodzaj umowy, jej główne postanowienia). W uzasadnionych przypadkach należy również wskazać, skąd wynika zdolność danego podmiotu do brania udziału w danym przedsięwzięciu (np. statut, ustawa).
- Jaka jest zdolność każdego z podmiotów biorących udział w projekcie, do wywiązania się z powierzonych mu zadań. Należy przedstawić status prawny poszczególnych podmiotów, doświadczenie w realizacji podobnych zadań, ich zdolność techniczną (czy dysponują odpowiednimi pomieszczeniami, sprzętem, know – how), sytuację finansową.

Prezentując opis powiązań między podmiotami biorącymi udział w realizacji projektu i wskazując przyjęty w tym zakresie model (np. beneficjent – operator) należy pamiętać, iż będzie on kluczowy dla sposobu prowadzenia analizy finansowej projektu (rozdział III.4.1).

Również w przypadku realizacji projektu hybrydowego (definicję przedstawiono w rozdziale III.2.3) należy wskazać prawa i obowiązki każdego z partnerów projektu oraz podstawę ich określenia (np. umowę). W szczególności należy przypisać projekt do jednego z modeli projektów hybrydowych opisanych w rozdziale III.2.3. W przypadku, gdy umowa partnerstwa publiczno – prywatnego jest już podpisana, należy zaprezentować główne jej postanowienia, w tym dane finansowe, które należy stosować w poszczególnych analizach w całym studium. Przy tym należy pamiętać, iż w przypadku ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w projekcie przez partnera prywatnego, umowa powinna szczegółowo opisywać zasady ponoszenia tych wydatków, obowiązki w zakresie sprawozdawczości

i kontroli, warunki, na których przekazywane będą środki finansowe z refundacji wydatków kwalifikowalnych (należy stworzyć IZ RPO-L2020 możliwość potwierdzenia, iż wydatki są faktycznie opłacane przez partnera prywatnego)⁷⁶.

Należy wyraźnie wskazać, który podmiot wnioskuje o dofinansowanie projektu w ramach RPO-L2020 oraz wykazać, że wskazany podmiot jest do tego uprawniony np. przez podanie jego formy prawnej.

Opisując doświadczenie poszczególnych instytucji biorących udział w projekcie w zakresie zadań, jakie będą wykonywać, można w tym miejscu opisać doświadczenie w realizowaniu projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych (grantów), w tym publicznych.

Jeżeli wnioskodawcą projektu jest przedsiębiorstwo, a jego wielkości (mikro, małe, średnie, duże) ma wpływ np. na wartość wsparcia lub możliwość jego uzyskania, w analizie wykonalności instytucjonalnej należy przedstawić analizę wielkości przedsiębiorstwa. Częścią tej analizy powinna być analiza występowania powiązań kapitałowych i osobowych oraz zdefiniowanie przedsiębiorstw partnerskich i związanych. Definicję mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa (MSP) przedstawiono w załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.⁷⁷. Narzędziami pomocnymi przy analizie wielkości przedsiębiorstwa powinny być kwalifikator MSP umieszczony na stronie kwalifikator.een.org.pl oraz publikacja "Nowa definicja MŚP. Poradnik dla użytkowników i wzór oświadczenia"⁷⁸.

Analiza wykonalności instytucjonalnej może dotyczyć bardzo wielu zagadnień związanych z prowadzoną działalnością. Obowiązkowe jej elementy przedstawiono powyżej. Tabela 6 przedstawia natomiast dalsze, potencjalne obszary zainteresowania analizy wykonalności instytucjonalnej. W zależności od specyfiki projektu i/lub organizacji, wnioskodawca może (choć nie musi) przedstawić oceniającym sytuację w odniesieniu do poszczególnych zagadnień szczegółowych w niej zawartych.

Tabela 6. Potencjalne obszary zainteresowania analizy wykonalności instytucjonalnej.

Elementy organizacyjne	Zagadnienia szczegółowe
Czynniki zewnętrzne	Przepisy prawa wpływające na funkcjonowanie instytucji
	Klimat polityczny wpływający na funkcjonowanie instytucji
	Czynniki makroekonomiczne
	Inne czynniki zewnętrzne mające wpływ na organizację
Powiązania z	Stopień orientacji instytucji na zewnątrz

⁷⁶ Por. Wytoczne MiIR, str. 60 i 65.

⁷⁷ Dz.U.UE Nr L 187/1 z dnia 26.06.2014 r.

⁷⁸ Komisja Europejska, 2006 r.